

Handläggare
Annica Håkansson
Telefon: 08-508 362 62

Till
Äldrenämnden
11 juni 2024

Remiss av miljöprogram 2030 för Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2023/682

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen gällande miljöprogrammet 2030 för Stockholms stad och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Stockholms stad ska vara en av världens ledande städer inom hållbarhet och klimatomställning. Stockholms stad tog fram sitt första miljöprogram 1976 och efter detta har flertal program tagits fram där staden nu har höga ambitioner och ska bli klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040.

Miljöprogram 2030 är ett stadsövergripande styrdokument där det finns sju mål: en rättvis och inkluderande omställning, ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, ett klimatanpassat Stockholm, ett Stockholm med livskraftiga ekosystem, ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm, ett giftfritt Stockholm samt ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö. Programmet innehåller även 18 delmål som tydliggör den strategiska inriktningen.

Miljöprogrammet kommer integreras i stadens kvalitetsledningssystem för ledning och uppföljning. Under år 2027 kommer det att ske en mer omfattande halvtidsuppföljning för att säkerställa att staden är på rätt väg för att nå målen 2030.

Förvaltningen anser att miljöprogrammet har en tydlig struktur med tydliga mål och delmål och ser positivt på att det har tillkommit ett delmål gällande minskad klimatpåverkan från mat.

Förvaltningens förslag är att även äldrenämnden står med som genomförandeansvariga under mål 1.2 En rättvis och inkluderande omställning.

Förvaltningen anser att det finns behov av ett förtydligande om vad det innebär med en stadsövergripande samordning gällande målet Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, delmål 2.5.

I miljöprogrammet finns ingen definition av begreppen närodlat och närproducerat. Förvaltningen anser att verksamheterna ska ha en gemensam utgångspunkt att förhålla sig till gällande dessa begrepp.

Bakgrund

Stockholms stad ska vara en av världens ledande städer inom hållbarhet och klimatomställning. Stockholms stad tog fram sitt första miljöprogram 1976 och efter detta har ett flertal program tagits fram där staden nu har höga ambitioner och ska bli klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040.

Stadens innevarande miljöprogram 2020-2023 löpte ut under 2023. I kommunfullmäktiges budget 2023 fick kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden revidera stadens miljöprogram, klimathandlingsplan och klimatbudget för att ta hänsyn till nya vetenskapliga rön om vad som krävs för att nå 1,5 gradersmålet samt till vad som anses rättvist utifrån våra historiska utsläpp.

Det nya föreslagna miljöprogrammet visar sju mål: En rättvis och inkluderande omställning, ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, ett Stockholm med livskraftiga ekosystem, ett klimatanpassat Stockholm, ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm, ett giftfritt Stockholm samt ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö.

Förslaget till nytt miljöprogram har tagits fram tillsammans med många olika arbetsgrupper från skilda verksamheter under ledning av kommunstyrelsen och stadsledningskontoret.

Ärendet

Miljöprogram 2030 för Stockholms stad är ett stadsövergripande styrdokument där det finns sju områden för Stockholm där påverkan på omvärlden bedöms som störst. Programmet innehåller 18 delmål som tydliggör den strategiska inriktningen. Miljöprogrammet visar vilka nämnder och bolagsstyrelser som är ansvariga för att genomföra delmål, åtgärder samt att följa upp arbetet.

Handlingsplaner kommer att tas fram för att nå målen. Programmet fokuserar på vad staden som organisation kan göra men innehåller också målsättningar tillsammans med andra som till exempel näringsliv och stockholmarna. Nedan sammanfattas de sju målen:

En rättvis och inkluderande omställning innebär hur miljö- och klimatarbete kan bidra till ett jämlikt samhälle där stadens

verksamheter stärker en rättvis omställning och grupper som drabbas hårdast av miljö och klimatpåverkan ska skyddas.

Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, Stockholm ska bli klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040 genom kraftigt minskade utsläpp och koldioxidlagring.

Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem innebär att stadens växter och djur ska leva i livskraftiga populationer och den biologiska mångfalden och den blågröna infrastrukturen ska stärkas.

Ett klimatanpassat Stockholm handlar om att stärka stadsmiljöns motståndskraft med hänsyn till varmare och mer nederbördsrikt klimat.

Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm innebär att användningen av materiella resurser och energi behöver bli mer effektiv. Främja materialval, beteende och konsumtionsmönster samt cirkulära flöden.

Ett giftfritt Stockholm handlar om att förekomsten av skadliga ämnen som behöver minska för att inte få hälso- och miljömässiga problem.

Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö innebär att stockholmarna inte ska utsättas för skadliga nivåer av buller eller luftföroreningar framförallt gäller det att trafiken minskar.

Utöver mål och delmål innehåller miljöprogrammet ett avsnitt om genomförande som till exempel handlar om samverkan, inköp, kommunikation, innovation, digitalisering och lärande. Staden gör stora inköp där det finns stor potential att påverka miljö och klimat.

Miljöprogrammet kommer integreras med stadens system för integrerad ledning och styrning. Under 2027 kommer det att ske en mer omfattande halvtidsuppföljning för att säkerställa att staden är på rätt väg för att nå målen 2030.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 5 juni. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 4 juni och det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshinderfrågor den 5 juni.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är tjänsteutlåtandet inte har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att miljöprogrammet har en tydlig struktur med tydliga mål och delmål och ser positivt på att det har tillkommit ett delmål gällande minskad klimatpåverkan från mat.

Miljöprogrammet är ett omfattande dokument och förvaltningen anser att innehållet behöver tillgängliggöras för stadens verksamheter och medborgare i en förenklad och sammanfattad version.

I programmet finns flera genomförandeansvariga till varje delmål vilket kan resultera i att ingen tar ansvar. Förvaltningen föreslår därför att det utses en huvudansvarig till varje delmål som tillsammans med övriga genomförandeansvariga driver arbetet framåt.

Under mål 1.2 En rättvis och inkluderande omställning är förvaltningens förslag att även äldrenämnden står med som genomförandeansvariga eftersom det gäller sårbara grupper där äldre ingår.

I målet Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, delmål 2.5 anges att en ökad stadsövergripande samordning, uppföljning och styrning krävs för att nå målet. Förvaltningen anser att det finns behov av ett förtydligande om vad det innebär med en stadsövergripande samordning.

För målen Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, delmål 2.5 och Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem, delmål 3.3 anges begreppen närodlat och närproducerat. Förvaltningen anser att det behövs en definition av närodlat och närproducerat. Detta för att tydliggöra begreppen för stadens verksamheter samt underlätta vid inköp av måltider och livsmedel.

I bilaga 2, förslag till indikatorer under delmål 2.5 klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och upphandlade måltider bör äldrenämnden vara uppföljningsansvarig för sammanställning av stadens äldreomsorg för dessa indikatorer. Indikatorn för klimatpåverkan från upphandlade måltider bör förtydligas då ingen mätmetod anges.

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen gällande miljöprogrammet 2030 för Stockholms stad och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Patric Rylander

Jonna Hermansson

Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Miljöprogram 2030 remissversionen april 2024
2. Förslag till indikatorer